5. Պարենի մատչելիություն[1]
ACCESSIBILITY OF FOOD[1]

Աղյուսակ 5.1.
Table 5.1.

Անվանական դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի[2] հաշվով (միջին ամսական)* *դրամ*
Per capita nominal monetary income of households[2] (monthly average)* *drams*

	Ընդամենը հանրապետությունում Total in the republic			այդ թվում՝ including					
				քաղաքային բնակավայր urban settlements			գյուղական բնակավայր rural settlements		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ընդամենը դրամական եկամուտներ Total monetary income	**58 474**	**61 047**	**61 076**	**65 520**	**68 405**	**65 527**	**47 296**	**48 907**	**53 874**
այդ թվում՝ including									
վարձու աշխատանքից from hired employment	32 198	32 314	29 316	40 309	41 165	35 958	19 331	17 711	18 569
ինքնազբաղվածությունից from self-employment	5 575	6 851	8 417	6 994	8 810	8 333	3 325	3 620	8 553
գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից from sale of agricultural products and agricultural animals	3 491	4 509	5 125	365	628	308	8 450	10 911	12 921
սեփականությունից (վարձակալում, տոկոսներ, շահաբաժին) from property (renting, interests, share)	99	110	107	127	165	164	54	19	15
կենսաթոշակներից և նպաստներից from pensions and benefits	9 932	9 945	10 046	10 727	10 366	11 176	8 670	9 250	8 217
տրանսֆերտներից from transfers	5 563	5 716	6 982	5 619	5 942	7 974	5 475	5 343	5 376
այլ եկամուտներ other incomes	1 616	1 602	1 083	1 379	1 329	1 614	1 991	2 053	223

[1] *Այստեղ և հետայսու տվյալները կշռված են:*
Here and hereinafter the data are weighted.
[2] *Այստեղ և հետայսու՝ հաշվարկների հիմքում դրված է առկա բնակչության թվաքանակի ցուցանիշը:*
Here and hereinafter the calculations are based on the number of de jure population.

Աղյուսակ 5.2.
Table 5.2.

Անվանական դրամական եկամուտների կառուցվածքը տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով (միջին ամսական)*
Structure of per capita nominal monetary income of the households (monthly average)*

%-ով
in %

	Ընդամենը հանրապետությունում Total in the republic			*այդ թվում՝* including					
				քաղաքային բնակավայր urban settlements			գյուղական բնակավայր rural settlements		
	2017	**2018**	**2019**	**2017**	**2018**	**2019**	**2017**	**2018**	**2019**
Ընդամենը դրամական եկամուտներ Total monetary income	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
այդ թվում՝ including									
վարձու աշխատանքից from hired employment	55.1	52.9	48.0	61.5	60.2	54.8	40.9	36.2	34.4
ինքնազբաղվածությունից from self-employment	9.5	11.2	13.8	10.7	12.9	12.7	7.0	7.4	15.9
գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից from sale of agricultural products and agricultural animals	6.0	7.4	8.4	0.6	0.9	0.5	17.9	22.3	24.0
սեփականությունից (վարձակալում, տոկոսներ, շահաբաժին) from property (renting, interests, share)	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.1	0.0	0.0
կենսաթոշակներից և նպաստներից from pensions and benefits	17.0	16.3	16.4	16.3	15.2	17.1	18.3	18.9	15.3
տրանսֆերտներից from transfers	9.5	9.4	11.4	8.6	8.7	12.2	11.6	11.0	10.0
այլ եկամուտներ other incomes	2.7	2.6	1.8	2.1	1.9	2.4	4.2	4.2	0.4

Աղյուսակ 5.3.
Table 5.3.

Անվանական դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, ըստ դեցիլային խմբերի (միջին ամսական), 2017թ.
Per capita nominal monetary income of the households by decile groups in 2017 (monthly average)

դրամ
drams

	Դեցիլային խմբեր Decile groups									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ընդամենը դրամական եկամուտներ Total monetary incomes	**10 209**	**20 967**	**28 609**	**35 392**	**41 798**	**49 118**	**58 854**	**72 974**	**95 679**	**172 413**
այդ թվում՝ including										
վարձու աշխատանքից from hired employment	1 351	6 875	12 443	16 568	19 858	24 985	30 298	42 173	58 838	109 375
ինքնազբաղվածությունից from self-employment	373	1 828	2 519	2 758	3 384	3 415	6 586	6 750	8 716	19 565
գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից from sale of agricultural products and agricultural animals	1 049	2 041	2 311	1 720	1 631	1 706	3 497	3 736	5 088	12 211
կենսաթոշակներից և նպաստներից from pensions and benefits	5 292	7 263	8 006	9 977	12 680	12 959	12 140	10 161	11 099	9 856
տրանսֆերտներից from transfers	526	1 349	2 105	2 388	3 067	4 440	5 279	8 470	9 910	18 223
այլ եկամուտներ other incomes	1 618	1 611	1 225	1 981	1 178	1 613	1 054	1 684	2 028	3 183

Աղյուսակ 5.4.
Table 5.4.

Անվանական դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, ըստ դեցիլային խմբերի (միջին ամսական), 2018թ.
Per capita nominal monetary income of the households by decile groups in 2018 (monthly average)

դրամ
drams

	Դեցիլային խմբեր Decile groups									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ընդամենը դրամական եկամուտներ Total monetary incomes	**12 062**	**21 554**	**29 080**	**36 244**	**44 038**	**52 029**	**62 563**	**74 390**	**93 666**	**185 525**
այդ թվում՝ including										
վարձու աշխատանքից from hired employment	1 677	6 022	12 066	17 739	19 878	22 722	33 294	39 792	52 784	117 478
ինքնազբաղվածությունից from self-employment	770	1 938	2 522	2 462	4 662	7 063	5 787	10 397	12 574	20 451
գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից from sale of agricultural products and agricultural animals	2 645	2 734	3 205	2 262	1 915	2 460	3 026	3 912	4 991	17 965
կենսաթոշակներից և նպաստներից from pensions and benefits	4 718	7 683	7 756	8 485	12 579	13 543	12 439	11 668	11 571	9 180
տրանսֆերտներից from transfers	727	1 665	2 199	4 099	3 795	4 851	6 545	7 264	9 884	16 176
այլ եկամուտներ other incomes	1 525	1 512	1 332	1 197	1 209	1 390	1 472	1 357	1 862	4 275

Աղյուսակ 5.5.
Table 5.5.

Անվանական դրամական եկամուտները տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, ըստ դեցիլային խմբերի (միջին ամսական), 2019թ.
Per capita nominal monetary income of the households by decile groups in 2019 (monthly average)

դրամ
drams

	Դեցիլային խմբեր Decile groups									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ընդամենը դրամական եկամուտներ **Total monetary incomes**	**10 021**	**22 989**	**32 865**	**40 582**	**47 673**	**55 199**	**65 187**	**78 588**	**97 603**	**173 781**
այդ թվում՝ *including*										
վարձու աշխատանքից from hired employment	2 229	7 297	15 512	20 812	23 776	27 042	38 010	41 499	53 777	69 511
ինքնազբաղվածությունից from self-employment	409	2 429	3 773	4 650	5 162	7 695	8 861	12 734	15 007	25 350
գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից from sale of agricultural products and agricultural animals	1 746	3 162	3 121	2 382	3 194	3 475	2 680	4 441	6 396	21 884
կենսաթոշակներից և նպաստներից from pensions and benefits	5 043	8 286	8 476	10 496	12 280	12 226	10 320	11 285	9 941	14 509
տրանսֆերտներից from transfers	464	1 630	1 971	2 106	3 186	4 415	4 970	7 847	12 006	32 836
այլ եկամուտներ other incomes	130	185	12	136	75	346	346	782	476	9 691

Աղյուսակ 5.6.
Table 5.6.

Անվանական սպառողական ծախսերը մեկ տնային տնտեսության հաշվով (միջին ամսական)*
Nominal consumer expenditures per household (monthly average)*

դրամ
drams

	2016	2017	2018	2019
Գնված սննդամթերք Food purchased	48 879	49 320	48 942	54 657
Չգնված սննդամթերք Food not purchased	12 016	11 939	11 586	7 359
Հանրային սնունդ Public catering	3 095	1 639	1 422	3 297
Ալկոհոլային խմիչք Alcoholic beverages	844	1 096	1 079	519
Ծխախոտ Tobacco	4 667	5 622	5 538	5 359
Ոչ պարենային ապրանքներ Non-food products	30 172	28 973	28 953	38 481
Ծառայություններ Services	52 283	52 853	55 845	51 103
Հանրապետական միջինը National average	**151 956**	**151 442**	**153 365**	**160 775**

Աղյուսակ 5.7.
Table 5.7.

Անվանական սպառողական ծախսերը տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով (միջին ամսական)*
Nominal consumer per capita expenditures of households (monthly average)*

դրամ
drams

	2016	2017	2018	2019
Գնված սննդամթերք Food purchased	14 146	14 464	14 612	16 089
Չգնված սննդամթերք Food not purchased	3 478	3 501	3 459	2 166
Հանրային սնունդ Public catering	896	481	425	970
Ալկոհոլային խմիչք Alcoholic beverages	244	321	322	153
Ծխախոտ Tobacco	1 351	1 649	1 653	1 577
Ոչ պարենային ապրանքներ Non-food products	8 732	8 497	8 644	11 327
Ծառայություններ Services	15 131	15 500	16 673	15 042
Հանրապետական միջինը National average	**43 978**	**44 413**	**45 788**	**47 324**

Աղյուսակ 5.8.
Table 5.8.

Անվանական սպառողական ծախսերի կառուցվածքը (միջին ամսական)*
Structure of nominal consumer expenditures (monthly average)*

%-ով
in %

	2016	2017	2018	2019
Գնված սննդամթերք Food purchased	32.2	32.6	31.9	34.0
Չգնված սննդամթերք Food not purchased	7.9	7.9	7.6	4.6
Հանրային սնունդ Public catering	2.0	1.1	0.9	2.0
Ալկոհոլային խմիչք Alcoholic beverages	0.6	0.7	0.7	0.3
Ծխախոտ Tobacco	3.1	3.7	3.6	3.3
Ոչ պարենային ապրանքներ Non-food products	19.8	19.1	18.9	24.0
Ծառայություններ Services	34.4	34.9	36.4	31.8
Հանրապետական միջինը National average	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

Աղյուսակ 5.9.
Table 5.9.

Անվանական սպառողական ծախսերի մեջ սննդամթերքի (առանց ալկոհոլային խմիչքների) վրա կատարված ծախսերի մասնաբաժինը*
Share of expenses on food in nominal consumer expenditures (without alcoholic beverages)*

%-ով
in %

	2016	2017	2018	2019
Հանրապետական միջինը National average	42.1	41.6	40.4	40.6

Աղյուսակ 5.10.
Table 5.10.

Անվանական սպառողական ծախսերը տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, քվինտիլային խմբերի, բնակավայրի տեսակի և խոցելի խմբերի (միջին ամսական)*
Per capita nominal consumer expenditures of the household by marzes and Yerevan city, quintile groups, types of settlement and vulnerable groups (monthly average)*

դրամ
drams

	2016	2017	2018	2019
Հանրապետական միջինը ***National average***	**43 978**	**44 413**	**45 788**	**47 324**
Մարզեր ***Marzes***				
ք. Երևան Yerevan	55 428	57 085	54 720	59 986
Արագածոտն Aragatsotn	37 615	29 167	34 011	31 707
Արարատ Ararat	48 491	48 933	47 616	45 282
Արմավիր Armavir	35 689	38 765	42 143	46 951
Գեղարքունիք Gegharkunik	36 556	34 091	39 676	28 646
Լոռի Lori	37 969	39 454	47 263	42 001
Կոտայք Kotayk	40 187	36 954	39 335	39 495
Շիրակ Shirak	33 931	34 157	34 354	31 665
Սյունիք Syunik	36 972	38 777	43 860	51 345
Վայոց ձոր Vayots Dzor	39 070	44 654	43 312	59 023
Տավուշ Tavush	31 719	38 424	39 288	51 802
Քվինտիլային խմբեր ***Quintile Groups***				
Քվինտիլ 1 Quintile 1	16 899	16 845	18 123	17 248
Քվինտիլ 2 Quintile 2	26 077	25 602	27 301	28 851
Քվինտիլ 3 Quintile 3	36 483	33 967	35 553	38 785
Քվինտիլ 4 Quintile 4	49 233	45 979	46 001	52 306
Քվինտիլ 5 Quintile 5	91 178	99 688	101 942	99 416
Բնակավայրի տեսակը ***Type of settlement***				
Քաղաք Urban	46 519	48 611	47 535	51 118
Գյուղ Rural	39 534	37 753	42 905	41 184

Աղյուսակ 5.10.-ի շարունակություն
Table 5.10. continuation

	2016	2017	2018	2019
Խոցելի խմբեր *Vulnerable groups*				
Գործազուրկի գլխավորությամբ տնային տնտեսություններ Households with unemployed head	46 094	42 427	43 675	42 904
Բազմանդամ (6 և ավելի) տնային տնտեսություններ Households with many members (6 and more)	36 146	31 842	34 707	36 730
Կենսաթոշակառուներով տնային տնտեսություններ Households with pensioners	41 726	42 498	43 910	43 953
Երեք և ավելի երեխաներ (0-14տ) ունեցող տնային տնտեսություններ Households with three and more children (0-14 years old)	31 041	27 632	31 825	29 473
Կնոջ գլխավորությամբ տնային տնտեսություններ Female headed households	46 503	42 883	46 883	46 674
5 տարեկան և ցածր երեխաներ ունեցող տնային տնտեսություններ Households with children at or under five	37 077	34 790	36 068	38 027

Աղյուսակ 5.11.
Table 5.11.

Սննդամթերքի (ներառյալ ալկոհոլային խմիչք) վրա կատարված ծախսերը տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, քվինտիլային խմբերի, բնակավայրի տեսակի և խոցելի խմբերի (միջին ամսական)*
Per capita expenditures of the household on food (including alcoholic beverages), by marzes and Yerevan city, quintile groups, types of settlement and vulnerable groups (monthly average)*

դրամ
drams

	2016	2017	2018	2019
Հանրապետական միջինը *National average*	**18 764**	**18 767**	**18 817**	**19 377**
Մարզեր *Marzes*				
ք. Երևան Yerevan	19 773	20 341	19 567	24 369
Արագածոտն Aragatsotn	19 937	15 609	16 713	15 049
Արարատ Ararat	20 866	20 215	18 273	15 519
Արմավիր Armavir	14 689	15 817	15 249	14 971
Գեղարքունիք Gegharkunik	20 220	18 505	19 121	11 791
Լոռի Lori	18 666	20 024	18 995	18 183
Կոտայք Kotayk	16 140	15 017	18 830	16 176

Աղյուսակ 5.11.-ի շարունակություն
Table 5.11. continuation

	2016	2017	2018	2019
Շիրակ Shirak	18 988	16 877	18 544	16 588
Սյունիք Syunik	19 814	21 798	23 009	27 998
Վայոց ձոր Vayots Dzor	21 260	21 800	20 782	21 536
Տավուշ Tavush	16 970	19 597	19 271	22 079
Քվինտիլային խմբեր ***Quintile Groups***				
Քվինտիլ 1 Quintile 1	8 110	7 747	8 917	7 153
Քվինտիլ 2 Quintile 2	12 470	12 575	13 035	12 051
Քվինտիլ 3 Quintile 3	16 071	16 372	16 633	16 868
Քվինտիլ 4 Quintile 4	20 851	21 326	21 271	22 815
Քվինտիլ 5 Quintile 5	36 322	35 815	34 233	38 005
Բնակավայրի տեսակը ***Type of settlement***				
Քաղաք Urban	18 756	19 021	18 620	21 325
Գյուղ Rural	18 779	18 365	19 143	16 226
Խոցելի խմբեր ***Vulnerable groups***				
Գործազուրկի գլխավորությամբ տնային տնտեսություններ Households with unemployed head	17 279	17 303	16 386	18 666
Բազմանդամ (6 և ավելի) տնային տնտեսություններ Households with many members (6 and more)	14 367	14 619	14 901	14 508
Կենսաթոշակառուներով տնային տնտեսություններ Households with pensioners	17 714	18 107	18 259	18 618
Երեք և ավելի երեխաներ (0-14տ) ունեցող տնային տնտեսություններ Households with three and more children (0-14 years old)	12 785	13 710	13 801	12 587
Կնոջ գլխավորությամբ տնային տնտեսություններ Female headed households	19 221	18 809	19 588	19 693
5 տարեկան և ցածր երեխաներ ունեցող տնային տնտեսություններ Households with children at or under five	15 389	15 558	15 553	15 499

Աղյուսակ 5.12.
Table 5.12.

Աղքատության հիմնական ցուցանիշներ*
Main indicators on poverty*

	2019***
Աղքատության մակարդակը, % **Poverty incidence, %**	**26.4**
որից՝ ծայրահեղ աղքատության մակարդակը, % of which extreme poverty incidence, *%*	1.4
Աղքատության խորություն, % **Poverty gap, %**	**10.1**
Աղքատության սրություն, % **Poverty severity, %**	**3.4**
Ջինի գործակից **Gini coefficient**	
ըստ եկամուտների անհավասարության income inequality	0.381
ըստ սպառման անհավասարության consumption inequality	0.279

Աղյուսակ 5.13.
Table 5.13.

Աղքատության և ծայրահեղ աղքատության մակարդակն ըստ բնակավայրի տեսակի*
Poverty and extreme poverty incidence by types of settlement*

%-ով
in %

	2019***
Աղքատության մակարդակը **Poverty incidence**	**26.4**
որից՝ ծայրահեղ աղքատության մակարդակը of which extreme poverty incidence	1.4
Աղքատության մակարդակը քաղաքային բնակավայրերում **Poverty incidence in urban settlement**	**22.2**
որից՝ ծայրահեղ աղքատության մակարդակը of which extreme poverty incidence	1.1
Աղքատության մակարդակը գյուղական բնակավայրերում **Poverty incidence in rural settlement**	**33.2**
որից՝ ծայրահեղ աղքատության մակարդակը of which extreme poverty incidence	2.0

*** *Այստեղ և հետայսու 2019թ-ից սկսած աղքատության մակարդակը գնահատվում է ճշգրտված մեթոդաբանության հիման վրա, որն իրականացվել է Համաշխարհային բանկի փորձագետների աջակցությամբ: 2019թ. աղքատության ցուցանիշները հաշվարկված են ըստ աղքատության միջին գծի և համադրելի չեն նախորդ տարիների տվյալների հետ: 2019թ. մեթոդաբանության մանրամասները կարելի է գտնել ՀՀ ՎԿ կողմից 2020թ. հրապարակված «Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը» վիճակագրական-վերլուծական զեկույցում՝ հիմնված 2019թ. ՏՏԿԱՀ տվյալների վրա https://www.armstat.am/file/article/poverty_2020_a_2..pdf:*

Here and hereinafter since 2019 the poverty level is being estimated based on the verified methodology which was developed with the assistance of the World Bank experts. Poverty rate for 2019 has been calculated based on average poverty line and is not comparable with the data of the previous years. The 2019 methodological details can be found in "Social Snapshot and Poverty in Armenia" Statistical Analytical Report published by SC RA in 2020 based on 2019 ILCS https://www.armstat.am/file/article/poverty_2020_e_2.pdf.

Աղյուսակ 5.14.
Table 5.14.

Աղքատության մակարդակը, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի* *%-ով*

Poverty incidence by marzes and Yerevan city* *in %*

	2019***		
	Աղքատ Poor	*որից՝* ծայրահեղ աղքատ *of which* extremely poor	Ոչ աղքատ Non poor
ՀՀ ընդամենը **Total in RA**	**26.4**	**1.4**	**73.6**
ք. Երևան Yerevan	14.1	1.1	85.9
Արագածոտն Aragatsotn	51.4	7.7	48.6
Արարատ Ararat	29.4	0.5	70.6
Արմավիր Armavir	22.5	1.2	77.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	43.5	3.4	56.5
Լոռի Lori	30.1	1.5	69.9
Կոտայք Kotayk	31.9	0.6	68.1
Շիրակ Shirak	48.4	1.7	51.6
Սյունիք Syunik	12.1	0.0	87.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	19.3	0.0	80.7
Տավուշ Tavush	25.6	0.6	74.4

Աղյուսակ 5.15.
Table 5.15.

Ծայրահեղ (պարենային) աղքատության և աղքատության ընդհանուր գիծը (միջին ամսական)*
Extreme (food) poverty and complete poverty lines (monthly average)*

		2019***
Ծայրահեղ (պարենային) աղքատության գիծ Extreme (food) poverty line	դրամ drams	23 763
	ԱՄՆ դոլար US dollars	49.4[1]
Աղքատության ընդհանուր գիծ Complete poverty line	դրամ drams	53 043
	ԱՄՆ դոլար US dollars	110.3[1]

Աղյուսակ 5.16.
Table 5.16.

Սննդամթերքի հիմնական տեսակների միջին տարեկան սպառումը մեկ շնչի հաշվով*
Average annual per capita consumption of main types of food*

	Չափի միավոր Measurement unit	2016	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	135.1	127.1	125.5	121.3
Կարտոֆիլ Potatoes	-“-	40.3	39.8	39.6	38.1
Բանջարեղեն Vegetables	-“-	79.6	74.8	77.7	70.6
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-“-	47.1	42.3	42.9	43.2
Շաքար Sugar	-“-	7.0	5.2	5.4	4.0
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	6.5	6.3	6.4	5.7
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	23.8	23.0	24.2	24.8
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-“-	10.2	9.8	9.7	9.5
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	21.5	21.3	19.0	18.2
Կարագ Butter	կգ kg	1.6	1.4	1.2	1.4
Ձու Eggs	հատ pieces	128.5	126.6	135.4	144.1
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	2.2	2.3	2.5	3.2

[1] *Հաշվարկի հիմքում դրված է 2019թ. արտարժույթի միջին տարեկան փոխարժեքը՝ 480.45 դրամ:*
The calculation is based on the average annual exchange rate (480.45 drams) for 2019.

Աղյուսակ 5.17.
Table 5.17.

Սննդամթերքի հիմնական տեսակների միջին ամսական սպառումը մեկ շնչի հաշվով*
Average monthly per capita consumption of main types of food*

	Չափի միավոր Measurement unit	2016	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	11.26	10.59	10.45	10.11
Կարտոֆիլ Potatoes	-“-	3.36	3.31	3.30	3.18
Բանջարեղեն Vegetables	-“-	6.63	6.24	6.47	5.88
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-“-	3.92	3.52	3.57	3.60
Շաքար Sugar	-“-	0.58	0.43	0.45	0.33
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	0.54	0.52	0.53	0.47
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	1.98	1.92	2.02	2.06
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-“-	0.85	0.81	0.80	0.79
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	1.79	1.77	1.58	1.52
Կարագ Butter	կգ kg	0.13	0.12	0.10	0.12
Ձու Eggs	հատ pieces	10.71	10.55	11.28	12.01
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	0.18	0.19	0.21	0.27

Աղյուսակ 5.18.
Table 5.18.

Սննդամթերքի հիմնական տեսակների միջին ամսական սպառումը մեկ շնչի հաշվով 1-ին և 2-րդ քվինտիլային խմբերում*

Average monthly per capita consumption of main food products In I and II quintile groups of poverty*

	Չափի միավոր Measurement unit	1-ին քվինտիլ I quintile			2-րդ քվինտիլ II quintile		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	9.65	9.28	9.40	10.43	10.15	10.01
Կարտոֆիլ Potatoes	-‘’-	3.11	2.89	3.20	3.08	3.34	3.08
Բանջարեղեն Vegetables	-‘’-	4.86	4.97	4.39	5.89	6.04	5.42
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-‘’-	1.98	2.23	1.81	2.84	2.98	2.70
Շաքար Sugar	-‘’-	0.32	0.32	0.26	0.38	0.41	0.29
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	0.41	0.43	0.44	0.45	0.49	0.45
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	1.20	1.18	1.05	1.45	1.66	1.64
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-‘’-	0.62	0.59	0.69	0.77	0.73	0.73
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	1.42	1.34	1.45	1.68	1.55	1.31
Կարագ Butter	կգ kg	0.06	0.04	0.03	0.07	0.08	0.07
Ձու Eggs	հատ pieces	7.16	8.43	9.31	9.16	10.63	11.32
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	0.10	0.10	0.16	0.14	0.16	0.25

Սննդամթերքի հիմնական տեսակների միջին ամսական սպառումը մեկ շնչի հաշվով, ըստ խոցելի խմբերի*
Average monthly per capita consumption of main food products by vulnerable groups*

	Չափի միավոր Measurement unit	Գործազուրկի գլխավորությամբ տնային տնտեսություն Household with unemployed head			Բազմանդամ տնային տնտեսություն Households with many members		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	10.13	9.91	9.30	9.59	9.58	9.21
Կարտոֆիլ Potatoes	-"-	3.17	3.24	3.10	2.90	2.76	2.67
Բանջարեղեն Vegetables	-"-	5.43	5.95	5.35	4.92	5.49	4.83
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-"-	3.12	3.53	3.63	2.60	3.05	2.68
Շաքար Sugar	-"-	0.37	0.41	0.26	0.35	0.40	0.29
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	0.52	0.58	0.47	0.38	0.39	0.32
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	1.88	1.90	1.88	1.50	1.59	1.57
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-"-	0.72	0.68	0.62	0.68	0.70	0.66
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	1.42	1.23	1.30	1.68	1.42	1.28
Կարագ Butter	կգ kg	0.12	0.80	0.11	0.09	0.06	0.07
Ձու Eggs	հատ pieces	10.03	10.74	11.84	8.21	9.24	9.87
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	0.17	0.19	0.27	0.15	0.15	0.21
		Կենսաթոշակառուներով տնային տնտեսություններ Household with pensioners			Երեք և ավելի երեխաներ (0-14տ.) ունեցող տնային տնտեսություններ Households with three and more children (0-14 years old)		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	10.55	10.47	10.11	9.62	9.30	9.19
Կարտոֆիլ Potatoes	-"-	3.30	3.21	3.07	2.97	2.81	2.68
Բանջարեղեն Vegetables	-"-	6.04	6.33	5.68	5.10	4.78	4.61
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-"-	3.16	3.35	3.61	2.75	2.61	2.48
Շաքար Sugar	-"-	0.42	0.42	0.33	0.38	0.41	0.30
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	0.53	0.53	0.48	0.37	0.41	0.32
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	1.85	1.88	2.04	1.36	1.47	1.33
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-"-	0.79	0.78	0.80	0.67	0.66	0.62
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	1.67	1.60	1.50	1.93	1.46	1.38
Կարագ Butter	կգ kg	0.12	0.10	0.13	0.08	0.05	0.06
Ձու Eggs	հատ pieces	10.50	11.03	11.86	7.79	8.98	9.11
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	0.19	0.21	0.26	0.12	0.14	0.21

Աղյուսակ 5.19.-ի շարունակություն
Table 5.19. continuation

	Չափի միավոր Measurement unit	Կնոջ գլխավորությամբ տնային տնտեսություններ Female headed households			5 տարեկան և ցածր տարիքի երեխաներ ունեցող տնային տնտեսություններ Households with children at the age of five or younger		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
Հաց, հացամթերք Bread and bakery products	կգ kg	10.61	10.44	10.09	9.43	9.41	9.11
Կարտոֆիլ Potatoes	-"-	3.40	3.45	3.23	2.93	2.81	2.79
Բանջարեղեն Vegetables	-"-	6.48	6.61	6.03	5.06	5.42	4.75
Միրգ, հատապտուղներ Fruit and berries	-"-	3.58	3.62	3.81	3.01	3.02	2.83
Շաքար Sugar	-"-	0.43	0.45	0.34	0.38	0.40	0.29
Բուսական յուղ Vegetable oil	լիտր litre	0.57	0.58	0.52	0.41	0.43	0.36
Միս, մսամթերք Meat and meat products	կգ kg	1.88	1.97	2.04	1.59	1.62	1.64
Պանիր բոլոր տեսակների Cheese of all types	-"-	0.81	0.81	0.80	0.67	0.68	0.66
Կաթ, մածուն Milk and matsun	լիտր litre	1.77	1.58	1.53	1.85	1.56	1.38
Կարագ Butter	կգ kg	0.12	0.11	0.13	0.11	0.07	0.08
Ձու Eggs	հատ pieces	10.81	11.63	12.24	8.78	9.68	9.80
Ձուկ, ձկնեղեն Fish and fish products	կգ kg	0.17	0.21	0.27	0.16	0.15	0.22

Պարենի մատչելիությունը, որը բնութագրվում է բնակչության կողմից փաստացի սպառված պարենամթերքի մակարդակով, մեծապես կախված է առկա ռեսուրսներից, այդ թվում՝ տնային տնտեսությունների դրամական եկամուտներից, որոնք հանդիսանում են բնակչության կենսամակարդակը գնահատող կարևորագույն ցուցանիշներ:

Գծապատկեր 7. Դրամական եկամուտների կառուցվածքը 2019թ.,%

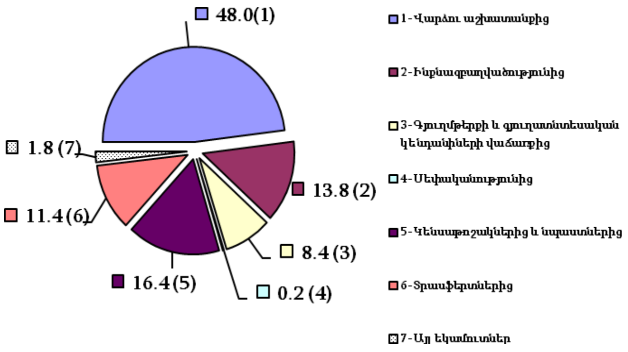

2019թ. նախորդ տարվա համեմատ արձանագրվել է բնակչության անվանական դրամական եկամուտների աճի միտում: Այսպես, տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական անվանական դրամական եկամուտներն աճել են 0.05%-ով[1]: Դրամական եկամուտների աճ է արձանագրվել ինքնազբաղվածությունից՝ 22.9%, տրանսֆերտներից՝ 22.1%, գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից՝ 13.7%, կենսաթոշակներից և նպաստներից՝ 1.0%: Արդյունքում ավելացել են նաև վերը նշված աղբյուրներից ստացված եկամուտների մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում, համապատասխանաբար՝ 2.6, 2.0, 1.0 և 0.1 տոկոսային կետերով: Դրամական եկամուտների անկում է արձանագրվել այլ եկամուտներից՝ 32.4%, վարձու աշխատանքից՝ 9.3%, որոնց մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում նույնպես նվազել են, համապատասխանաբար՝ 0.8 և 4.9 տոկոսային կետերով: Նվազել են նաև սեփականությունից (վարձակալում, տոկոսներ, շահաբաժին) ստացված դրամական եկամուտները՝ 2.7%-ով, սակայն վերջինիս մասնաբաժինն ընդամենը դրամական եկամուտներում մնացել է անփոփոխ (Աղյուսակ 5.1. և 5.2.):

Գրեթե հակառակ միտումներն են արձանագրվել քաղաքային բնակավայրերում: Այսպես, քաղաքային բնակչության ընդամենն անվանական դրամական եկամուտները նվազել են 4.2%-ով: Ընդ որում, դրամական եկամուտների անկում է արձանագրվել գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից՝ 51.0%, վարձու աշխատանքից՝ 12.6%, ինքնազբաղվածությունից՝ 5.4%: Արդյունքում նվազել են նաև վերը նշված աղբյուրներից ստացված եկամուտների մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում, համապատասխանաբար՝ 0.4, 5.4 և 0.2 տոկոսային կետերով: Նվազել են նաև սեփականությունից (վարձակալում, տոկոսներ, շահաբաժին) ստացված դրամական եկամուտները՝ 0.6%-ով, սակայն վերջինիս մասնաբաժինն ընդամենը դրամական եկամուտներում աճել է 0.1 տոկոսային կետով: Դրամական եկամուտների աճ է արձանագրվել տրանսֆերտներից՝ 34.2%, այլ եկամուտներից՝ 21.4%, կենսաթոշակներից ու նպաստներից՝ 7.8%: Արդյունքում ավելացել են նաև դրանցից ստացված եկամուտների մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում, համապատասխանաբար՝ 3.5, 0.5 և 1.9 տոկոսային կետերով (Աղյուսակ 5.1. և 5.2.):

2019թ. գյուղական բնակավայրերում տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով անվանական դրամական եկամուտներն աճել են 10.2%-ով: Այսպես, դրամական եկամուտների աճ է արձանագրվել ինքնազբաղվածությունից՝ 2.4 անգամ, գյուղմթերքի և գյուղատնտեսական կենդանիների վաճառքից՝ 18.4%: Արդյունքում ավելացել են նաև վերը նշված աղբյուրներից ստացված եկամուտների մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում, համապատասխանաբար՝ 8.5 և 1.7 տոկոսային կետերով: Դրամական եկամուտների աճ է արձանագրվել նաև վարձու աշխատանքից՝ 4.8%, տրանսֆերտներից՝ 0.6%, սակայն վերջիններիս մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտներում նվազել են, համապատասխանաբար՝ 1.8 և 1.0 տոկոսային կետերով: Դրամական եկամուտների անկում է արձանագրվել այլ եկամուտներից՝ 9.2 անգամ, կենսաթոշակներից և նպաստներից՝ 11.2%: Արդյունքում նվազել են նաև դրանցից ստացված եկամուտների մասնաբաժիններն ընդամենը դրամական եկամուտ-

[1]Տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված ընտրանքային հետազոտությունների հիմնական արդյունքները կառուցվածքային ցուցանիշներն են: Դրամական եկամուտների բացարձակ արժեքներն առավել օգտագործելի են դրանց կառուցվածքի և տեմպերի համար:

ներում, համապատասխանաբար՝ 3.8 և 3.6 տոկոսային կետերով: Նվազել են նաև սեփականությունից (վարձակալում, տոկոսներ, շահաբաժին) ստացված դրամական եկամուտները՝ 21.1%-ով, սակայն վերջինիս մասնաբաժինն ընդամենը դրամական եկամուտներում մնացել է անփոփոխ (Աղյուսակ 5.1. և 5.2.):

Դրամական եկամուտների աճին զուգընթաց բևեռացումը նույնպես աճել է: Այսպես, 2019թ. ամենաշատ ապահովված 10% բնակչության անվանական դրամական եկամուտները մեկ շնչի հաշվով 17.3 անգամ գերազանցել են ամենաքիչ ապահովված 10% բնակչության անվանական դրամական եկամուտներին (2018թ.՝ 15.4 անգամ):

Պարենի մատչելիությունը բնութագրող հաջորդ խումբ ցուցանիշները տնային տնտեսությունների ծախսերն են՝ ըստ ուղղությունների, ինչպես նաև սպառված սննդամթերքի ծավալներն ու կառուցվածքը:

2019թ. նախորդ տարվա համեմատ ամսական միջին անվանական սպառողական ծախսերը տնային տնտեսության մեկ շնչի հաշվով ավելացել են 3.4%-ով: Ծախսերի մեջ ավելացել են հանրային սննդի (2.3 անգամ), ոչ պարենային ապրանքների (31.0%-ով), գնված սննդամթերքի (10.1%-ով) ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը: Միևնույն ժամանակ արձանագրվել է ալկոհոլային խմիչքի (52.5%-ով), չգնված սննդամթերքի (37.4%-ով), ծառայությունների (9.8%-ով) և ծխախոտի (4.6%-ով) ձեռքբերման համար ծախսերի նվազում (Աղյուսակ 5.7.):

Գծապատկեր 8. Սպառողական ծախսերի կառուցվածքը 2019թ.,%

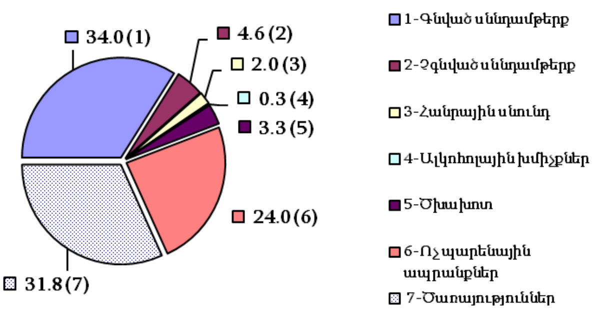

2019թ. նախորդ տարվա համեմատ 26.7%-ով նվազել են շաքարի, 11.3%-ով բուսական յուղի, 9.1%-ով բանջարեղենի, 3.8%-ով կաթ և մածնի, 3.6%-ով կարտոֆիլի, 3.3%-ով հաց և հացամթերքի, 1.3%-ով բոլոր տեսակների պանրի մեկ շնչի հաշվով միջին ամսական սպառումները: Դրա հետ մեկտեղ 28.6%-ով աճել են ձուկ և ձկնեղենի, 20.0%-ով կարագի, 6.5%-ով ձվի, 2.0%-ով միս և մսամթերքի, 0.8%-ով միրգ և հատապտղի ամսական սպառումները (Աղյուսակ 5.17.):

Food accessibility, which is characterized by the level of food consumption of the population grately depends on available resources including households' monetary incomes, which are the most important indicators of the population living standards.

Chart 7. Structure of monetary incomes in 2019,%

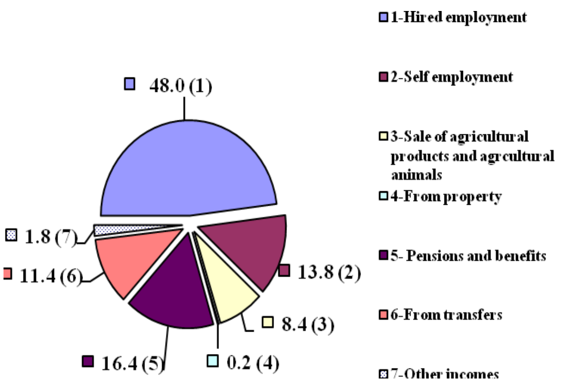

In 2019 compared to the previous year growth trend was recorded in the population's nominal monetary incomes. Thus per capita monthly average nominal monetary incomes of households increased by 0.05%[1]. The increase in monetary incomes was recorded from the sale of self-employment by 22.9%, from transfers – 22.1%, from the sale of agricultural products and agricultural animals – 13.7%, from pensions and benefits – by 1.0%. As a result, the shares of incomes received from the above-mentioned sources also increased in total monetary incomes by 2.6, 2.0, 1.0 and 0.1 percentage points correspondingly. The decrease was recorded from other incomes by 32.4%, from hired employment – by 9.3%, but the shares of which in total monetary incomes also decreased by 0.8 and 4.9 percentage points correspondingly. The incomes from property (renting, interests, share) also decreased by 2.7% but the share of the latter in total monetary incomes remained unchanged (Tables 5.1. and 5.2.).

Almost the opposite tendencies were recorded in urban settlements. Thus total nominal monetary incomes of urban population decreased by 4.2%. Moreover, decrease in monetary incomes was recorded from the sale of agricultural products and agricultural animals by 51.0%, from hired employment – by 12.6%, from self-employment – by 5.4%. As a result, the shares of incomes received from the above-mentioned sources also decreased in total monetary incomes by 0.4, 5.4 and 0.2 percentage points correspondingly. The incomes from property (renting, interests, share) also decreased by 0.6% but the share of the latter in total monetary incomes increased by 0.1 percentage point. The increase in monetary incomes was recorded from transfers by 34.2%, from other incomes – by 21.4%, from pensions and benefits – by 7.8%. As a result, the shares of incomes received from the above-mentioned sources also increased in total monetary incomes by 3.5, 0.5 and 1.9 percentage points correspondingly (Tables 5.1. and 5.2.).

In 2019 per capita nominal monetary incomes of households in rural settlements increased by 10.2%. Thus an increase was recorded from self-employment 2.4 times, from the sale of agricultural products and agricultural animals – by 18.4%. As a result, the shares of incomes received from the above-mentioned sources also increased in total monetary incomes by 8.5 and 1.7 percentage points correspondingly. The increase in monetary incomes was also recorded from hired employment by 4.8%, from transfers – by 0.6%, but the shares of the latters in total monetary incomes decreased by 1.8 and 1.0 percentage points correspondingly. The decrease was recorded from other incomes 9.2 times, from pensions and benefits – by 11.2%. As a result, the shares of incomes received from the above-mentioned sources also decreased in total monetary incomes by 3.8 and 3.6 percentage points correspondingly. The incomes from property (renting, interests, share) also decreased by 21.1%, but the share of the latter in total monetary incomes remained unchanged (Tables 5.1. and 5.2.).

---

[1] The main results of the living standard integrated survey of households are structural indicators. The absolute numbers of money incomes are more usable for their structure and rates.

Along with the increase of monetary incomes polarization also increased. Thus in 2019 per capita monetary incomes of the most well-off group of the population (top 10%) exceeded the monetary incomes of the less well-off group of the population 17.3 times (in 2018 – 15.4 times).

The next group of indicators characterizing the accessibility of food is the expenditures of households by directions as well as the volume and structure of the food consumed.

Chart 8. Structure of consumer expenditures in 2019,%

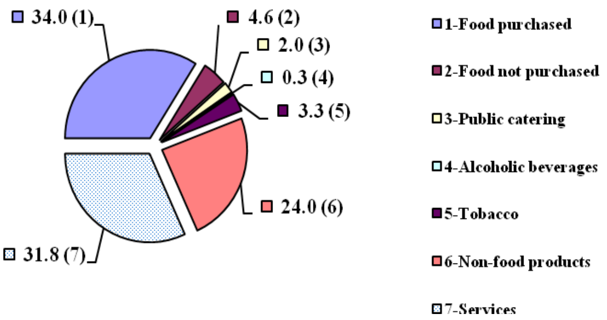

In 2019 per capita monthly average nominal consumer expenditures of households increased by 3.4% compared to the previous year. In the structure of the total expenditures the shares of expenses on public catering increased 2.3 times, non-food products – by 31.0%, food purchased – by 10.1%. At the same time the expenses on alcoholic beverages decreased by 52.5%, food not purchased – by 37.4%, services – by 9.8% and tobacco – by 4.6% (Table 5.7.).

In 2019 compared to the previous year per capita monthly average consumption of sugar decreased by 26.7%, vegetable oil – by 11.3%, vegetable – by 9.1%, milk and matsun – by 3.8%, potatoes – by 3.6%, bread and bakery products – by 3.3%, cheese of all types – by 1.3%. Along with that the monthly consumption of fish and fish products increased by 28.6%, butter – by 20.0%, eggs – by 6.5%, meat and meat products – by 2.0%, fruit and berries – by 0.8% (Table 5.17.).